

SLU
Box 7070
750 07 UPPSALA

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Erica Finnerman
08-563 086 48
erica.finnerman@hsv.se

BESLUT
2012-12-03
Reg.nr 83-05574-12

Ansökan om tillstånd att använda andra behörighetsvillkor för Hippolog - kandidatprogram, (180 högskolepoäng) vid Sveriges lantbruksuniversitet

Ärendet

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, har ansökt om att få ställa upp andra krav förutom de i områdesbehörighet nr 15/A15 för tillträde till Hippolog – kandidatprogram, 180 högskolepoäng, (dnr SLU ua Fe.2012.3.1–3176). Det krav på särskild behörighet som SLU vill använda är godkänt antagningsprov.

Ansökan avser antagningen som gäller studier från och med höstterminen 2013.

SLU har tillstånd att sedan höstterminen 2010 använda ett särskilt behörighetskrav till hippologutbildningen (regnr 83-3564-09). Kravet har varit godkänt antagningsprov samt sex månaders yrkeslivserfarenhet. Med anledning av tidigare erfarenheter och önskemål om att göra utbildningen tillgänglig för fler sökande ansöker SLU om ett nytt, delvis förändrat tillstånd, där kravet på sex månaders yrkeslivserfarenhet utgår.

En redovisning av erfarenheterna av det tidigare tillståndet lämnades till Högskoleverket i samband med den förnyade ansökan.

SLU vill använda antagningsprovet både för behörighet och för urval. När provet används för behörighet krävs beslut från Högskoleverket enligt 7kap. 8 § högskoleförordningen, men för provets funktion i urvalet fattar SLU beslut.

SLU:s ansökan består av fem delar: ansökan, motivering till ansökan inklusive utvärdering av nuvarande behörighetskrav, utbildningsplan för Hippolog – kandidatprogrammet, antagningsprov för Hippolog – kandidatprogrammet, inklusive exempel på besked efter antagningsprov, och information till sökande i form av anvisningar för anmälan till Hippolog – kandidatprogrammet. Lärosätet har kompletterat ansökan med kursplaner för årskurs ett för samtliga inriktningar på programmet.

Lärosätets motivering

Ansökan gäller Hippolog – kandidatprogrammet som leder till kandidatexamen i hippologi, 180 högskolepoäng, och hippologexamen, 120 högskolepoäng. Programmet ger en utbildning för professionell verksamhet inom hästnäringen med fokus inom sektorerna rid-, islands- respektive travhästar.

Skälet som SLU anger för att vilja använda godkänt antagningsprov är att för att klara undervisningen på den nivå som utbildningarna startar och för att ha möjlighet att nå utbildningsmålet efter tre år måste man ha en god personlig förmåga i den egna praktiska färdigheten i hästhantering och ridning, alternativt körning av travhäst, när man påbörjar utbildningen.

SLU framför att genom att ha provet som ett särskilt behörighetskrav säkerställs den lägsta färdighetsnivå som studenterna måste ha uppnått för att kunna påbörja färdighetskurserna i ridning och körning. Vidare anför SLU att kravet garanterar att studenten kan hantera hästar på ett säkert sätt. Antagningsprovet är olika utformat beroende på inriktning då inriktningarna har olika krav på färdigheter.

Lärosätet framför vidare att kravet på sex månaders yrkeslivserfarenhet inte längre är helt nödvändigt för att tillgodogöra sig utbildningen. Nya praktiska moment inom utbildningen gör att studenterna får lika bra förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen med det nya kravet som med tidigare krav på yrkeserfarenhet. Då det förelegat vissa svårigheter att hitta praktikplatser har intresserade hindrats från att vara behöriga att söka utbildningen. SLU framför att de vill öppna möjligheten för fler intresserade att kunna söka till Hippolog - kandidatprogrammet.

Lärosätets beskrivning

SLU anför att utbildningen har utvecklats från ett tvåårigt till ett treårigt program. Programmet ger breda och fördjupade kunskaper om hästen och hästrelaterad verksamhet samt förbereder studenterna att möta arbetslivet inom hästbranschen. Det som behandlas på föreläsningar omsätts i det praktiska arbetet med hästen.

Under det första året studeras hästens biologi, skötsel, träning och närmiljö under hela dess livscykel. Även färdighetsträning inom rid- eller körkonst påbörjas under detta år. Alla färdighetsmoment ska genomföras med iakttagande av god säkerhet för människa och häst.

Det antagningsprov som SLU ansöker om att få fortsätta att använda som särskilt behörighetskrav avser att pröva om de sökande har den personliga färdighet och säkerhet i hästhantering och ridning, alternativt körning av travhäst, som krävs för utbildningen. Provet består av tre moment per inriktning. Varje moment bedöms av två lärare, företrädesvis huvudlärare, inom utbildningen och en extern expert

med bred erfarenhet av de färdigheter som momentet behandlar. De sökande genomför momenten med hästar som tillhandahålls av SLU.

För *inriktning ridhäst* ska den sökande vara godkänd i ridprov i hoppning och dressyr. Den sökande ska även vara godkänd i provet hästhantering. Maxpoäng är 10 för hoppning, 10 för dressyr och 10 för hästhantering, totalt max 30 poäng. För godkänt prov krävs minst 5 poäng på varje delprov och lägst totalt 15 poäng.

För *inriktning islandshäst* ska den sökande vara godkänd i ridprov på ridbana och på ovalbana. Den sökande ska även vara godkänd i provet hästhantering. Maxpoäng är 10 för ridning på ridbana, 10 för ridning på ovalbana och 10 för hästhantering, totalt max 30 poäng. För godkänt prov krävs minst 5 poäng på varje delprov och lägst totalt 15 poäng.

För *inriktning travhäst* ska den sökande vara godkänd i utseleks- och körprov med liknande upplägg och poängsättning som ridprovet (ovan) samt i provet hästhantering. Maxpoäng är 10 för utseleksprovet, 10 för körprovet och 10 för hästhantering, totalt max 30 poäng. För godkänt prov krävs minst 5 poäng på varje delprov och lägst totalt 15 poäng.

För samtliga moment i antagningsprovet ska den sökande vara beredd på att svara på följande kontrollfrågor:

- Hur upplevde du hästen?
- Hur bedömer du din egen insats?
- Varför blev det så?
- Vad kunde du ha gjort annorlunda?

Syftet med frågorna är att de sökande ska ha en uppfattning om vad som händer när de hanterar och rider/kör en häst och kan göra en analys av sin egen och hästens insats under momenten.

Moment hästhantering (moment för samtliga inriktningar)

Syftet med momentet ”hästhantering” är att bedöma och värdera den sökandes personliga förmåga i säkerhetsmässig hantering och visning av häst. Momentet genomförs på bana och/eller i ridhus. Det tar ca en timme och ser lika ut för alla inriktningar. Momentet består av:

- **Delmoment 1, hästen i stallet:** Provet börjar i stallet där den sökande får en häst att färdigställa för visning vid hand. Den sökande ska informera sig om hästen, dess namn, härstamning, ålder och signalement. Hästen ska bindas upp, borstas och utrustas med den utrustning som anvisas.

- **Delmoment 2, uppvärmning:** Den sökande för, i grupp, ut hästen till visningsplatsen. Intill visningsplatsen finns en bana där man på egen hand i minst tio minuter får ”känna på” och förbereda inför visning.
- **Delmoment 3, visning vid hand:** Att visa vid hand har tre delmoment;
 - **Anmälan.** Den sökande ställer efter anvisning upp hästen i en halt framför bedömarna. Tyglarna hålls med en tygel i vardera handen, fattningen ca 20 cm nedanför bettringarna och tygeländan väl uppsamlad. Hästen ställs med den öppna sidan mot bedömarna. Visningen påbörjas genom att visaren, utan anmaning, anmäler enligt följande: NN visar hästen XX, dess kön, ålder, efter, undan eller eu, färg och tecken. (Ex. Kalle Persson visar hästen Gloria Brolin, sto, fyra år, efter Zoogin undan Moni Maker, brun, strimbläs, vit höger bakkota).
 - **Besiktning och visning på medellinjen i skritt och trav samt vändning.** Hästen besiktigas av en av bedömarna från sidan, framifrån, från den andra sidan och bakifrån. Då bedömaren vill se hästen framifrån tar föraren ett steg till sidan utan att vända sig om. Hästen visas därefter efter anvisningar på rakt spår i skritt. Tyglarna fattas med höger hand ca tio cm under bettringarna och tygelända samt spö i vänster hand. Förarens position ska vara vid bogen. Vid vändning vänds hästen åt höger, ”från” föraren. Hästen visas därefter på motsvarande sätt i trav. Vid visning i trav fattas tyglarna uppsamlade i höger hand. Spöet behålls i vänster hand.
 - **Visning i trav på spåret.** Hästen förs i skritt ut på spåret i höger varv. Tyglarna fattas åter uppsamlade i höger hand. Spöet behålls i vänster hand. Förarens plats skall vara vid bogen. Hästen visas i skritt och trav ca 1,5 varv varefter hästen ställs upp mitt på långsidan.
- **Delmoment 4, hästens eftervård:** Den sökande för hästen tillbaka till stallet där utrustningen ska tas av och hästen skötas efter behov.

Kontrollfrågorna ” Hur upplevde du hästen?”, ” Hur bedömer du din egen insats?” ”Varför blev det så?”, och ” Vad kunde du ha gjort annorlunda?” ställs under momentets gång.

Bedömning

I varje delmoment bedömer bedömarna den sökandes hantering av hästen. Bedömningen grundar sig på graden av säkerhet, korrekthet, förståelse för

uppgiften och förmåga att handla enligt anvisning och på utsatt tid samt att analysera sin egen insats.

I informationen till sökande anför lärosätet att detta moment kräver att den sökande ska kunna analysera, bedöma och redogöra för sin egen och hästens prestation under ett rid- eller körpass. Den sökande ska även kunna hantera och visa hästar i olika situationer.

Moment ridning av ridhäst i dressyr (moment för ridhästinriktningen)

Syftet med momentet ”ridning av ridhäst i dressyr” är att bedöma och värdera den sökandes personliga förmåga i ridning dressyr samt därtill hörande moment.

Momentet genomförs i ridhus och tar ca en timme. Under momentet rider den sökande en tilldelad häst som finns på anläggningen. Ridningen genomförs i en grupp med ca sex deltagare. Ett hästbyte ingår för att ge den sökande en chans att visa sin ridning på olika typer av hästar. Under delmoment 3 byter ryttarna hästar. Momentet består av:

- **Delmoment 1, uppsittning:** Den sökande för in hästen och ställer upp på medellinjen. Den sökande gör iordning hästen för uppsittning, sitter upp och justerar stigbyglar och sadelgjord. Uppsittning ska ske utan pall eller annan hjälp.
- **Delmoment 2, uppvärmning:** De sökande skritt ut på spåret och värmer självständigt upp hästen i alla gångarter under ca tio minuter i anvisat varv.
- **Delmoment 3, ridning dressyr:** De sökande rider på volt och arbetar med övergångar mellan gångarterna skritt, trav och galopp samt eftergifter. Därefter följer en övning med skänkelvikning samt galoppfattning med påföljande övergång till trav. Efter detta byter ryttarna hästar. Efter hästbyte ges utrymme för avstämning på den nya hästen. Detta följs av en övning i trav på 10-metersvolter utifrån medellinjen till höger och vänster med skrittövergångar mellan volterna. Denna övning följs av galopp på volterna och tempoväxlingar på långsidan.
- **Delmoment 4, avslutning:** Ridpasset avslutas med lätt ridning i låg form, hästen skrittas av, därefter uppställning, avsittning och iordningsställande av hästen.
- **Delmoment 5, analys:** Kontrollfrågorna ” Hur upplevde du hästen?”, ” Hur bedömer du din egen insats?”, ”Varför blev det så?” och ” Vad kunde du ha gjort annorlunda?” ställs efter ridpasset.

Bedömning

Vid ridning bedöms ryttarens sits, position, balans, följsamhet och kroppskontroll samt förmåga att med känsla och samordning av hjälperna inverka på hästen. Även förmågan att anpassa sits och inverkan till olika hästar bedöms. Därtill bedöms förmågan att i ridningen hitta takt och tempo. Faktorer som påverkar bedömningen är förmåga att hantera hästen, känsla för kommunikation med hästen och säkerhetstänkande i momentets alla delar. Ytterligare faktorer som påverkar bedömningen är den sökandes förmåga att omsätta instruktion och analysera sin egen och hästens insats.

I informationen till sökande framför SLU att detta moment kräver att den sökande för behörighet har:

- har en korrekt grundsits
- kan rida en skolad häst i rätt form och balans
- kan använda hjälperna och förstå effekterna av dessa
- har tränat på att rida rörelser ingående i lätta dressyrprogram

Moment ridning av ridhäst i hoppning (moment för ridhästinriktningen)

Syftet med momentet ”ridning av ridhäst i hoppning” är att bedöma och värdera den sökandes personliga förmåga i ridning, hoppning samt därtill hörande moment. Momentet genomförs i ridhus och tar ca en timme. Under momentet rider den sökande en tilldelad häst som finns på anläggningen. De sökande rider i en grupp med ca sex deltagare. Hinderhöjderna ligger på max en meter. Efter fyra delmoment byter de sökande hästar och delmoment 3 och 4 upprepas på den nya hästen. Hästbytet sker för att ge den sökande en chans att visa sin ridning på olika typer av hästar. Momentet består av:

- **Delmoment 1, uppsittning:** Den sökande för in hästen och ställer upp på medellinjen. Den sökande gör iordning hästen för uppsittning, sitter upp och justerar stigbyglar och sadelgjord. Uppsittning ska ske utan pall eller annan hjälp.
- **Delmoment 2, uppvärmning:** Den sökande skritt ut på spåret och värmer självständigt upp hästen i alla gångarter under 15-20 minuter.
- **Delmoment 3, hoppning:** Första övningen består av en standard studsserie (tre studs på normalt avstånd) mitt på kortsidan som följs av ett rättuppstående hinder med orelaterat avstånd på långsidan. Övningen hoppas 2-3 gånger. Därefter byter ekipagen varv och hoppar hindret som en oxer för att avsluta i studsserien.

- **Delmoment 4, hoppning:** Provet avslutas med att de sökande får hoppa ett relaterat avstånd mellan koppelräck och oxer, på rakt spår. Övningen hoppas i båda varven, d.v.s. även från oxer till koppelräck. Ryttarna ges en bestämd uppgift hur övningen ska lösas.
- **Delmoment 5, avslutning:** Ridpasset avslutas med lätt ridning i låg form, hästen skrittats av, därefter uppställning, avsittning och iordningsställande av hästen.

Kontrollfrågorna ” Hur upplevde du hästen?”, ” Hur bedömer du din egen insats?” ”Varför blev det så?”, och ” Vad kunde du ha gjort annorlunda?” ställs under momentets gång.

Bedömning

Vid ridning bedöms ryttarens sits, position, balans, följsamhet och kroppskontroll samt förmåga att med känsla och samordning av hjälperna inverka på hästen. Även förmågan att anpassa sits och inverkan till olika hästar bedöms. Därtill bedöms förmågan att i ridningen hitta takt och tempo. Faktorer som påverkar bedömningen är förmåga att hantera hästen, känsla för kommunikation med hästen och säkerhetstänkande i momentets alla delar. Ytterligare faktorer som påverkar bedömningen är den sökandes förmåga att omsätta instruktion och analysera sin egen och hästens insats.

I informationen till sökande framför SLU att detta moment kräver att den sökande för behörighet:

- kan använda en, för olika situationer, lämplig sits och korrekta hjälper
- kan rida en skolad häst i rätt balans och tempo under hoppning
- kan hoppa olika typer av hinder och hinder serier
- har erfarenhet av hoppning upp till 1.10 m.

Moment utselning av travhäst (moment för travhästinriktningen)

Syftet med momentet ”utselning av travhäst” är att bedöma och värdera den sökandes personliga förmåga att med gott handlag och användning av rätt utrustning färdigställa hästen för körmomentet samt sela av och ta hand om hästen efter körningen. Momentet genomförs i stallet. Under momentet arbetar den sökande med en tilldelad häst som finns på anläggningen. Momentet består av:

- **Delmoment 1:** Den sökande ska på anvisat sätt förbereda och sela på hästen. Den sökande ska använda anvisad utrustning och arbeta med god säkerhet.

Den sökande och hästen ska efter delmomentet vara färdiga för att köra ut i körmomentet.

- **Delmoment 2:** Efter körpasset ska den sökande sela av och ta hand om hästen och utrustningen. Även vid detta moment ska den sökande arbeta med god säkerhet. Hästen ska efter delmomentet vara färdig att lämnas i boxen alternativt släppas ut i hagen.

Kontrollfrågorna ” Hur upplevde du hästen?”, ” Hur bedömer du din egen insats?” ”Varför blev det så?”, och ” Vad kunde du ha gjort annorlunda?” ställs under momentets gång.

Bedömning

I momentet bedömer bedömarna den sökandes hantering av hästen. Bedömningen grundar sig på graden av säkerhet, korrekthet, förståelse för uppgiften och förmåga att handla enligt anvisning och på utsatt tid samt att analysera sin egen insats.

Moment körning av travhäst (moment för travhästinriktningen)

Syftet med momentet ”körning av travhäst” är att bedöma och värdera den sökandes personliga förmåga att köra travhäst enligt anvisningar. Momentet genomförs på bana. Under momentet kör de sökande en tilldelad häst som finns på anläggningen. Momentet består av:

- **Delmoment 1, köra ut och vända:** Den sökande kör, tillsammans med övriga i gruppen, hästen från stallet till banan. På banan värmer ekipagen upp genom att i grupp köra två varv i bakvarv.
- **Delmoment 2, köra i tempo:** Den sökande kör enskilt ett varv i angivet tempo varvid tidtagarur ska användas.
- **Delmoment 3, skritta av:** Den sökande skrittar av hästen och kör, tillsammans med övriga i gruppen, hästen från banan tillbaka till stallet.

Kontrollfrågorna ” Hur upplevde du hästen?”, ” Hur bedömer du din egen insats?” ”Varför blev det så?”, och ” Vad kunde du ha gjort annorlunda?” ställs under momentets gång.

Bedömning

I momentet bedömer bedömarna den sökandes hantering av hästen. Bedömningen grundar sig på graden av säkerhet, korrekthet, förståelse för uppgiften och förmåga att handla enligt anvisning och på utsatt tid samt att analysera sin egen insats.

I informationen till sökande framför SLU att detta moment kräver att den sökande för behörighet:

- kan köra hästar av olika ålder, karaktär och träningsstatus
- kan bedöma och köra i olika tempon
- kan använda klocka för tempobedömning

Moment ridning av islandshäst på ridbana (moment för islandshästinriktningen)

Syftet med momentet ”ridning av islandshäst på ridbana” är att bedöma huruvida den sökande kan påbörja och tillgodogöra sig utbildningen genom att bedöma och värdera den sökandes personliga förmåga att rida islandshäst på ridbana samt därtill hörande moment. Momentet genomförs på ridbana och tar ca en timme. Under momentet rider den sökande en tilldelad häst som finns på anläggningen. Sökande rider i en grupp med ca fem deltagare. Efter tre moment byter de sökande hästar och delmoment 3 upprepas på den nya hästen. Hästbytet sker för att ge den sökande en chans att visa sin ridning på olika typer av hästar. Momentet består av:

- **Delmoment 1, uppsittning:** Den sökande för in hästen och ställer upp på medellinjen. Ryttaren gör iordning hästen för uppsittning, sitter upp och justerar stigbyglar och sadelgjord. Uppsittning ska ske utan pall eller annan hjälp.
- **Delmoment 2, uppvärmning:** De sökande skritt ut på spåret och värmer självständigt upp hästen i skritt, trav, och/eller tölt och galopp under ca tio minuter.
- **Delmoment 3:** Den sökande rider enligt bedömarnas anvisningar på rakt och böjt spår och utnyttjar ridbanans vägar. Ryttaren arbetar med övergångar mellan gångarterna skritt, trav, tölt och galopp, Galoppfattningar ska kunna genomföras från både skritt och trav/tölt. Därefter följer en övning där ryttaren ska genomföra framdelsvändning och skänkelvikning samt öppna i skritt.
- **Delmoment 4, avslutning.** Ridpasset avslutas med att hästen skrittas av, därefter uppställning, avsittning och iordningsställande av hästen.
- **Delmoment 5, analys.** Kontrollfrågorna ” Hur upplevde du hästen?”, ” Hur bedömer du din egen insats?”, ”Varför blev det så?” och ” Vad kunde du ha gjort annorlunda?” ställs efter ridpasset.

Bedömning

Vid ridning bedöms ryttarens sits, position, balans, följsamhet och kroppskontroll samt förmåga att med känsla och samordning av hjälperna inverka på hästen. Även förmågan att anpassa sits och inverkan till olika hästar bedöms. Därtill bedöms förmågan att avgöra om hästen går i korrekt takt i respektive gångart samt förmåga att korrigera takt och tempo. Faktorer som påverkar bedömningen är förmåga att hantera hästen, känsla för kommunikation med hästen och säkerhetstänkande i momentets alla delar. Ytterligare faktorer som påverkar bedömningen är den sökandes förmåga att omsätta instruktion och analysera sin egen och hästens insats.

I informationen till sökande framför SLU att detta delmoment kräver att den sökande för behörighet:

- har en korrekt grundsits
- kan använda och förstå effekten av hjälperna
- kan rida en skolad islandshäst i fyra gångarter samt har erfarenhet av att ha ridit flygande pass
- har tränat på grundläggande dressyrövningar.

Moment ridning av islandshäst på ovalbana (moment för islandshästinriktningen)

Syftet med momentet är att bedöma och värdera den sökandes personliga förmåga att rida islandshäst på ovalbana samt därtill hörande moment. Under momentet rider den sökande en tilldelad häst som finns på anläggningen. Sökande rider i en grupp med ca fem deltagare. Efter tre moment byter de sökande hästar och delmoment 3 upprepas på den nya hästen. Hästbytet sker för att ge den sökande en chans att visa sin ridning på olika typer av hästar. Momentet består av:

- **Delmoment 1, uppsittning.** Den sökande för in hästen och ställer upp på stallplanen. Den sökande gör iordning hästen för uppsittning, sitter upp och justerar stigbyglar och sadeljord. Uppsittning ska ske utan pall.
- **Delmoment 2, uppvärmning:** Den sökande skritt ut till ovalbanan och värmer självständigt upp hästen i skritt, trav, galopp och tölt under ca tio minuter.
- **Delmoment 3:** Den sökande rider på ovalbanan enligt bedömarnas anvisningar. Den sökande ska visa sin förmåga att rida hästen i olika gångarter och tempon.

- **Delmoment 4, avslutning:** Ridpasset avslutas med att hästen skrittas av, rids tillbaka till stallet, därefter uppställning, avsittning och iordningsställande av hästen.
- **Delmoment 5, analys:** Kontrollfrågorna ” Hur upplevde du hästen?”, ” Hur bedömer du din egen insats?”, ”Varför blev det så?” och ” Vad kunde du ha gjort annorlunda?” ställs efter ridpasset.

Bedömning

Vid ridning bedöms ryttarens sits, position, balans, följsamhet och kroppskontroll samt förmåga att med känsla och samordning av hjälperna inverka på hästen. Även förmågan att anpassa sits och inverkan till olika hästar bedöms. Därtill bedöms förmågan att avgöra om hästen går i korrekt takt i respektive gångart samt förmåga att korrigera takt och tempo. Faktorer som påverkar bedömningen är förmåga att hantera hästen, känsla för kommunikation med hästen och säkerhetstänkande i momentets alla delar. Ytterligare faktorer som påverkar bedömningen är den sökandes förmåga att omsätta instruktion och analysera sin egen och hästens insats.

I informationen till sökande framför SLU att detta delmoment kräver att den sökande:

- har en korrekt grundsits
- kan använda och förstå effekten av hjälperna
- kan rida en skolad islandshäst i fyra gångarter samt ha erfarenhet av att ha ridit flygande pass

Bedömningspoäng och nyckelord

Poäng sätts på vart och ett av de tre momenten i antagningsprovet. Poäng sätts för varje helt moment, och är en summering av alla delmoment. De sökande meddelas, brevledes, vilken poäng och omdöme som har tilldelats i de olika momenten samt eventuella personliga kommentarer från moment där den sökande inte uppnått kravnivån. Lägsta sammanlagda poäng för godkänt prov är 15, och inget moment får vara lägre än 5.

Varje poäng motsvaras av ett nyckelord enligt nedan. Nyckelorden är framtagna för att kortfattat beskriva den nivå som siffran står för.

Poäng	Nyckelord
U	Ej Godkänd
5	Godtagbar
6	Tillfredsställande

7	Ganska bra
8	Bra
9	Mycket bra
10	Utmärkt

Exempel på personliga kommentarer:

Hästhantering:

Säkerhet	Öva din säkerhet i att hantera och visa häst vid hand.
Inverkan	Öva att få hästen att utföra det du begär genom starkare inverkan vid hantering och visning.
Hästhantering	Öva allt från grunden då din hästhantering och visning har stora övergripande brister.

Uppföljning

Den uppföljning som lärosätet har skickat in i samband med ansökan visar att av de behöriga sökande kunde samtliga antas, förutom till höstterminen 2010 då fem av sju behöriga sökande antogs till Hippolog - kandidatprogrammet inriktning islandshäst. Eftersom programmet endast har funnits sedan 2010 finns det ingen statistik gällande genomströmningen på programmet; den första kullen har ännu inte examinerats.

SLU anför att uppföljningen även visar att vid varje antagningsomgång saknade ca 30 procent av de sökande den yrkeslivserfarenhet som krävs för särskild behörighet. Detta, framför lärosätet, pekar på att det kan finnas sökande som har egen god färdighet med hästar, men som inte kan antas eftersom de saknar yrkeserfarenhet.

SLU framför att yrkeserfarenheten fortfarande är önskvärd men inte längre kan anses helt nödvändig i och med den förlängda utbildningstiden. De som antas men saknar yrkeslivserfarenhet kan, genom ökad individualisering inom utbildningen och verksamhetsförlagd utbildning i någon extern professionell verksamhet inom hästnäringen, erhålla den utbildning och praktik som krävs för att vid utbildningens slut ha tillräckligt god erfarenhet för att kunna verka i yrkesrollen som hippolog.

Högskoleverkets bedömning

De behörighetskrav som får ställas för en utbildning på grundnivå som riktar sig till nybörjare ska, enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen (1993:100), vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Om det finns särskilda skäl kan Högskoleverket, med stöd av 7 kap. 11 §, bevilja en

ansökan om andra krav än de som följer av de fastställda områdesbehörigheterna (HSVFS 2007:8).

Enligt 5 kap. 2e § i förordningen för Sveriges lantbruksuniversitet (1993:221) får SLU fatta beslut om användningen av andra särskilda prov än högskoleprovet för urval. I det här fallet ansöker SLU om att få använda ett prov både för behörighet och urval. När provet används för behörighet krävs beslut av Högskoleverket enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen.

Baserat på SLU:s ansökan, lärosätets information till sökande och inlämnade kompletteringar har Högskoleverket gjort följande bedömning.

SLU vill upphäva det tidigare beviljade tillståndet att använda ett särskilt behörighetskrav om yrkeslivserfarenhet eftersom man anser att yrkeslivserfarenhet inte längre är helt nödvändigt för särskild behörighet till utbildningen. Skälet för detta är att programmet har förlängts till tre år. Lärosätet anser att genom den förlängda utbildningstiden kan de studenter som saknar yrkeslivserfarenhet få utbildning och praktik genom verksamhetsförlagd utbildning, vilket gör att studenterna får förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

För behörighet till Hippolog – kandidatprogrammet vill SLU dock fortsätta att använda det särskilda behörighetskravet om godkänt antagningsprov. Lärosätet anser att studenten, för att klara utbildningen på den nivå som den startar och ha möjlighet att nå utbildningsmålen efter tre år, måste ha en god personlig förmåga i den egna praktiska färdigheten i hästhantering och ridning, alternativt körning av travhäst, när hon eller han påbörjar utbildningen.

Att det som urvalsinstrumentet ska pröva är nödvändiga egenskaper och kompetenser för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen anser Högskoleverket vara en viktig aspekt i bedömningen av om kravet är ”helt nödvändigt”. Som ett första steg har Högskoleverket prövat om utbildningen är av sådan karaktär att godkänt resultat på det beskrivna antagningsprovet är ett helt nödvändigt krav för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen förbereder för professionell verksamhet inom hästnäringen och Högskoleverket bedömer att det är rimligt att studenten, för att uppnå utbildningsmålen, behöver ha en viss nivå på färdigheter och säkerhet i hästhantering samt ridning, alternativt körning av travhäst, före utbildningsstart.

De inskickade kursplanerna för Hippolog - kandidatprogrammet innehåller kursmål och beskrivningar av innehållet som visar dels att kravet på att kunna hantera hästar på ett säkert sätt är relevant för utbildningen, dels att det är helt nödvändigt för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Två

exempel på lokala lärandemål som visar detta är: ” att genomföra de grundläggande momenten i sadeltämjning och inridning av unghäst” och ”att rida en utbildad islandshäst med ändamålsenlig sits och balans samt inverka korrekt på grundläggande nivå i de fem gångarterna samt analysera den egna ridförmågan”.

Högskoleverket konstaterar att det i samtliga kurser under den första årskursen ingår självständigt arbete med hästar, utrustning, och anläggning, vilket visar att kravet på förkunskaper inom hästhantering är helt nödvändigt.

Vidare har lärosätet i beskrivningen av antagningsprovet kunnat göra det trovärdigt att de egenskaper och kompetenser som efterfrågas kan mätas med det föreslagna urvalsinstrumentet. Högskoleverket konstaterar att lärosätet inte har definierat eller beskrivit den prestation som ger poäng fem – godtagbar – och därmed inte heller på ett tydligt sätt visat vad som krävs för att provet ska bedömas som godkänt. I informationen till sökande finns dock kortfattade beskrivningar av vad som krävs av de sökande för att de ska klara antagningsprovet för respektive inriktning. Dessa är dock inte tillräckligt precisa för att fungera som beskrivningar av vilken prestation som krävs för behörighet. Högskoleverket gör därför bedömningen att det prov som SLU har beskrivit i sin ansökan är relevant för bedömning av behörighet till utbildningen, men att behörighetsgränsen måste definieras för att provet ska kunna genomföras på ett rättssäkert sätt. Det handlar om vilken prestation som poäng fem motsvarar i delproven och poäng 15 i antagningsprovet. Detta är viktigt eftersom beslut om behörighet kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

Lärosätet har beskrivit bedömargruppens kompetens och sammansättning. Beskrivningen visar att gruppen består av lärare och experter inom de olika inriktningarna, som tillsammans besitter kompetens om utbildningen samt inom hästsporten. Ingen studentrepresentation finns i bedömargruppen. Högskoleverket anser att studentrepresentation är viktig, för att bevaka bedömningsprocessen och rättsäkerheten för de sökande, men att studenter inte bör delta i själva bedömningsarbetet.

Slutligen gör Högskoleverket bedömningen att SLU på ett tillfredsställande sätt har visat att sex månaders yrkeslivserfarenhet som särskilt behörighetskrav till Hippolog - kandidatprogrammet, inte längre kan anses vara helt nödvändigt. Högskoleverket anser att det tidigare beviljade tillståndet (regnr 83-3564-09) att få använda detta särskilda behörighetskrav ska upphävas.

SLU har i ansökan och inlämnade kompletteringar därmed kunnat visa att det finns särskilda skäl för att tillämpa andra behörighetskrav i form av godkänt

antagningsprov till Hippolog – kandidatprogrammet, och att upphäva tillståndet om att få använda sex månaders yrkeslivserfarenhet som särskilt behörighetskrav.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket beslutar, med stöd av 7 kap. 11 § högskoleförordningen, att Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, utöver områdesbehörighet 15/A15 under ett år får använda godkänt antagningsprov - ett sammanhållet prov om tre delprov per inriktning, med den utformning som beskrivs i ansökan och inskickade kompletteringar - som särskilt behörighetskrav för tillträde till Hippolog – kandidatprogram. Enligt 7 kap. 8 § ska de krav som ställs på särskild behörighet vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Skälen för Högskoleverkets beslut är att utbildningen är av en sådan karaktär att den kräver en viss nivå på färdigheter och säkerhet i hästhantering samt ridning, alternativt körning av travhäst, före utbildningsstart för att studenten ska ha möjlighet att genomgå de första kurserna och klara utbildningsmålen.

Högskoleverket gör bedömningen att det prov som SLU ansöker om tillstånd att använda för särskild behörighet i hästhantering på ett tillräckligt rättssäkert sätt prövar att de sökande har de personliga färdigheter och säkerhet i hästhantering och ridning, alternativt körning av travhäst, som krävs för utbildningen. Det är ett sammanhållet antagningsprov som består av tre delprov per inriktning:

För *inriktning ridhäst* ska den sökande vara godkänd i ridprov i hoppning och dressyr. Den sökande ska även vara godkänd i provet hästhantering. Maxpoäng är 10 för hoppningsprov, 10 för dressyr och 10 för hästhantering, totalt max 30 poäng. För godkänt prov krävs minst 5 poäng på varje delprov och lägst totalt 15 poäng.

För *inriktning islandshäst* ska den sökande vara godkänd i ridprov på ridbana och på ovalbana. Den sökande ska även vara godkänd i provet hästhantering. Maxpoäng är 10 för ridning på ridbana, 10 för ridning på ovalbana och 10 för hästhantering, totalt max 30 poäng. För godkänt prov krävs minst 5 poäng på varje delprov och lägst totalt 15 poäng.

För *inriktning travhäst* ska den sökande vara godkänd i utselnings- och körprov med liknande upplägg och poängsättning som ridprovet (ovan) samt i provet hästhantering. Maxpoäng är 10 för utselningsprovet, 10 för körprovet och 10 för hästhantering, totalt max 30 poäng. För godkänt prov krävs minst 5 poäng på varje delprov och lägst totalt 15 poäng.

Högskoleverket understryker vikten av att de sökande får tydlig information om behörighetskravet för utbildningen och hur detta prövas samt vad som krävs för godkänt antagningsprov.

Det tidigare givna tillståndet (regnr 83-3564-09), att ha ett särskilt behörighetskrav om sex månaders yrkeslivserfarenhet, upphävs i och med detta beslut.

Tillståndet gäller från och med antagningen till höstterminen 2013 till och med antagningen till vårterminen 2014. I samband med en ny ansökan om tillstånd att använda detta antagningsprov för behörighet måste prestationen för att nå behörighetsgränsen för poäng fem i delproven vara tydligt definierad. Den nya ansökan skickas till Universitets- och högskolerådet.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av utredaren Erica Finnerman.

Leif Strandberg

Erica Finnerman